

Måluppfyllelse och resultat

Utveckling och lärande enligt läroplanen 2.2

Varje barn utvecklar sin identitet och känner trygghet i den.

Vi utvecklar barnens identitet så att de känner trygghet genom att vi arbetar efter Maria Montessoris pedagogik och stärker då barnens utveckling utifrån varje barns enskilda ålder och mognad. Pedagogen observerar barnet för att få en helhetsbild av barnets utveckling och intresse, för att så kunna presentera olika materiel och aktiviteter som passar just det barnet t.ex. genom de praktiska vardagsövningar som stimulerar barnet till att kunna hantera sin egen lilla kropp. Materialen är utformade för alla åldrar och utvecklingsnivåer. För att väcka intresse hos barnet har materialen olika färger och är helt och rent. Vi har ansvarsbarn inom varje område och barnen växer med dessa.

Barnen utvecklar sin sociala kompetens genom samspelet med andra genom leken. Genom gemenskapen med andra barn stärker vi och utvecklar så att barnet vågar ta kontakt med andra i leken. Vi hjälper de som inte kan med detta.

Varje barn stävar efter att utveckla sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära

Montessorirummet är tillrättalagt i barnens egen höjdnivå för att de enkelt ska kunna hämta och ställa tillbaka sina arbetsmaterial själva enligt Maria Montessoris tankar om den förberedda miljön.

I vår verksamhet har vi även material som, pussel, kapplastavar, mekano mm.

Vi utvecklar barnens nyfikenhet och sin lust och förmåga att leka och lära genom att pedagogen inspirerar och entusiasmerar och lockar och visar barnet/barnen de olika materialen. Miljön inomhus och utomhus ska vara så planerad att den inbjuder till nyfikenhet, lek och social samvaro på ett lustfyllt sätt.

Varje barn utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga

Vi tar tillvara det som Montessori kallade de känsliga eller sensitiva perioder. Vid dess perioder absorberar barnet kunskap enligt Montessori på ett omedvetet sätt.

Barnet får själv välja aktivitet och har möjlighet att arbeta ostört, detta är en frihet för barnet.

Vi vill ta till vara barnets spontana lust för arbete, genom att deras eget intresse är drivkraften för att söka kunskap.

Genom självständigt arbete med materialen utvecklar och förfinar barnen sina kunskaper och får tilltro till sin egen kapacitet. Barnen får uppleva tillfredställelse av att själva se att de lyckats med en uppgift eftersom de flesta material är självvårdande.

Varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer.

Vi uppmärksammar de högtider som finns i den svenska traditionen dvs. födelsedagar, lucia, jultraditioner, påskfirande, sommaravslutningsfest och midsommarfirande. Gemenskapen i föreningen stärks genom att föräldrar barn och pedagoger samarbetar kring festligheterna.

Barn med annan kulturbakgrund får prata och visa material om de helger och fester som ingår där.

Maria Montessori har utformat ett världsomspännande material som vi kontinuerligt arbetar med där barnen får ta del av bilder, berättelser sånger mm från varje världsdel så att barnen får inblick i andra kulturer. Barnen får själva berätta om sina resor och upplevelser från sina semesterresor från olika världsdelar.

Vi har ett fadderbarn som vi följer via sos-barnby i Peru. Våra barn får därigenom en förståelse för hur ett barn kan leva i en annan kultur och under andra omständigheter.

Varje barn utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, och att de hanterar konflikter och förstår rättigheter och skyldigheter samt att de tar ansvar för gemensamma regler.

Vi arbetar varje vecka med arbetsmaterialet "StegVis 1". Det är ett socialt och emotionellt lärande för barn i åldrarna 4-6 år. Lektioner, uppföljning (såväl inomhus som utomhus) och dokumentation varje vecka på Skutan. Materialet "Start" arbetar vi med de äldsta barnen på avdelningen Jollen. Pedagogerna pratar både enskilt och i grupp t.ex. i samlingar och vid måltider, om hur det är lämpligt att uppträda i olika situationer.

Skutan arbetar med Start med de yngsta barnen.

Barnen utvecklar sina sociala förmågor i samspel med andra. Pedagogerna följer samspelet och deltar vid behov för att leda barnen till, att allas rättigheter och

skyldigheter tas tillvara. Vi hjälper dem att sätta ord på sina tankar och känslor. En pedagogisk uppgift är också att låta barnen lösa vissa konflikter själva utefter deras egen ålder och mognad.

Inom Montessoripedagogiken får barnen lära sig ta hänsyn till varandra. Är ett visst arbetsmaterial upptaget får barnet vänta på sin tur eller komma överens om att samarbeta.

Varje barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Jollen: Vi tillhandahåller material som utvecklar motorik och koordination (ex pussel, träkulor, målning, olika lekmaterial i dockvrån) rutschkana mm. Olika former av sensoriskt material (ex känslopåsar) Rytmik och rörelselekar. Under utevistelsen på förmiddagen tränas grovmotoriken t.ex. klättra, springa hoppa, gunga mm. Under våra promenader till skog och hav får barnen möjligheter till olika träningar och upptäckter.

Skutan: Genom Montessori-materialet och andra aktiviteter (rytmik, rörelselekar) stimuleras barnets motorik, koordination och kroppsuppfattning. T.ex. Praktiska vardagsövningar som att hålla, sopa, och klä på sig. Sensoriskt genom att ta i olika storlekar och sortera efter storlek.

Vi är ute varje eftermiddag minst 2 timmar. Vår utemiljö är varierande med buskage, stenparti och inhägnad gård vilket uppmuntrar till grovmotoriska övningar. Barnen kan springa, hoppa, cykla, klättra, gunga, bygga i sandlåda åka rutschkana, spela bollspel mm. Varje måndag går vi på naturutflykt till skog, hav eller annat utflyktsmål där barnen får utlopp för sin rörelsmotorik i olika lägen. På vintern åker vi skridsko med de äldsta barnen. Då övar de balans och koordination.

Vid matsituationen pratar vi med barnen om att det är viktigt för kroppen att man ska äta och vad som finns i maten som är bra och dåligt. Vi avhåller oss från onödigt söta livsmedel.

Vi inför successivt ekologiska produkter för barnen

Varje barn tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld.

Den förberedda miljön i Montessorirummet stimulerar alla sinnen genom de sensoriska materielen. Barnen upplever begrepp såsom lång-kort, smal-bred, slät-sträv, och mörk-ljus. De möter då variationer och invarians i Maria Montessoris sinnestränande material. Detta säger, Kerstin Signert, är grunden till variations teorin, som Maria Montessori byggde upp sin pedagogik på, sedan går utvecklingen

från konkret enkelt material till mer abstraktmaterial för tänkandet, då barnet blivit äldre.

Alla barnen lär i praktiska livet, med matematikmateriel, med språkmateriel och kulturämnen mm. Barnen tar in kunskap i deras "känsliga perioder". De har en inre drivkraft. Läraren handleder. Äldre barn hjälper yngre barn. Genom samtal lek och olika aktiviteter lär sig barnet i en lustfylld upplevelse i mötet med Montessorimaterialet.

Varje barn utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera, och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv

I samling får barnen lära sig att prata inför grupp och även lyssna in andra. Detta gäller även i andra mindre gruppsituationer. För att det sociala livet ska fungera och utvecklas, samtalar vuxna och barn om situationer som uppkommer, då lär sig barnen att uttrycka och säga sin åsikt och även förstå hur andra upplever situationen. De får förståelse för att andra barn/vuxna har andra uppfattningar och att i vissa situationer måste demokratiska beslut fattas och följas.

Varje barn utvecklar ett nyanserat talspråk, ordförråd, och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera, och kommunicera med andra.

Språket är en stor del av Montessoripedagogiken. Vi och barnen samtalar mycket med varandra vi sätter ord på allt vi gör. Vi arbetar efter Borgholmsmodellen där ordens uppbyggnad och språkets grunduppbyggnad ges till barnet. Ex rim, ramsor, stavelser, ljudenliga ord mm.

Vi läser sagor, sjunger sånger och läser andra texter tillsammans med barnen enskilt och i grupp. Barnen ges tillfällen till att aktivt kommunicera runt de olika texterna.

Vi samtalar mycket och vi vuxna namnger saker vid deras rätta namn för barnen Vi använder oss av trestegmetoden för att ge barnet nya begrepp.

Barnen håller föredrag om något de tycker om att prata om inför hela gruppen. De andra får ställa frågor och det uppstår ett samspel i språket.

Vid gemensamma aktiviteter t.ex. när barnen spelar spel, räknar och pusslar, målar och skapar övar de samtidigt på sin språkliga förmåga och kommunicerar med varandra.

På Jollen: Vi läser i grupp och enskilt. Tittar i bilderböcker och benämner saker och ting. Använder oss mycket av rim och ramsor. Benämner och talar om vad saker och personer heter. Sjunger i samlingen varje dag.

Varje barn utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.

Genom Montessorimaterialets svenska material, med utgångspunkt från sandpappersbokstäverna bygger barnet vidare på skriftspråkssymbolerna och deras olika ljud. Detta material utvecklas utefter barnets ålder, mognad och intresse. Det skrivna språket uppmärksammas dagligen genom att det finns på pussel, böcker, I-pad, mm . Vi uppmuntrar barnen till att skriva sitt namn. Barnet får berätta vad de skapat och vi lärare skriver vad de vill ha ut av verket.

Barnets första klotter uppmuntras för att senare formas till bokstäver, ord och senare berättelser.

I Montessori materialet finns grammatiska övningar som barnen kan träna på både praktiskt och skriftligt.

Jollen: Om barn visar intresse för bokstäver, uppmuntrar vi detta.

Varje barn utvecklar intresse för bilder, texter, och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa.

Barnen arbetar med bilder från alla världsdelar. De tittar i olika konstböcker, illustrationer i barn och fakta böcker, fotografier av barn och barngruppen, även från fotoramen. Barnen har egna klipp och klisterböcker med bilder.

Vi läser böcker med olika teman. Dikter för att förmedla olika känslor. Rim och ramsor, sånger mm.

Barnen använder sig av I-pad, dator och cd-bandspelare.

Barnen samtalar och ritat om de olika uttrycksformer de upplevt.

Jollen: Vi har alltid bilder på väggen relaterat till tema/årstid som vi kan prata kring. Bilderböcker med olika teman som stimulerar olika influenser.

Varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.

I den dagliga verksamheten får barnen ta del av lek, bild, rörelser, sång och musik, dans och drama vid samlingar och i smågrupper.

På förskolan ger vi barnen möjlighet att ta del av rytmik, sång, teaterbesök, och på så vis får barnen olika kulturella upplevelser.

Den personliga uttrycksförmågan hos varje barn får barnen utveckla i den skapande verksamheten genom att använda olika tekniker. Såsom färg, papper, klister, lera mm.

Barnen inspireras genom detta till att kunna delta till att utveckla sina rollekar.

Varje barn utvecklar sin förståelse för rum, form, läge, och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning, och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring.

Varje sak har hos oss en bestämd plats i rummet.

Det sinnestränande materialet innehåller många förövningar till matematikförståelse. Matematiskt tänkande byggs upp efter hand med en mängd laborativa materiel som barnen arbetar med t.ex. klossar, pärlor och praktiska livet.

Varje barn utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över, och pröva olika lösningar av egna och andras problemlösningar.

Barnen gör sorteringsövningar, räknelekar, räknar i olika sammanhang (samling, matsituation, almanackan).

Montessoris matematikmaterial visar klart och tydligt hur och varför man mäter och räknar på ett visst sätt.

När ett barn väl förstått matematikens uppbyggnad, är det dags att lämna materialet och lösa abstrakta problem utan hjälpmedel.

Varje barn utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,

Barnen använder sina matematiska begrepp i olika lekar och jämför vem som har flest klossar.

När barnen leker affär och det kostar kanske 5 löv. Vi räknar och sorterar pinnar vid uteleken.

Varje barn utvecklar sin matematiska förmåga genom att föra matematiska resonemang.

Genom att barnet arbetar från enklare fenomen till svårare uppgifter

Varje barn utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.

Vi går på naturutflykt varje vecka. Då iakttar vi olika årstider och naturens växlingar och färger.

Vi förklarar, ser och dokumenterar hur växter och djur lever och dör i naturen. Vi tittar på naturens nedbrytning på hösten, vila på vintern och uppblomstring på våren osv.

Vi sorterar våra sopor och gör barnen medvetna på att sortering och återvinning är bra och att det ger upphov till återanvändning.

Vi sparar på el genom att barnen släcker lampor när vi går ut för att ta vara på jordens resurser.

Varje barn utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande av växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen.

Montessoripedagogiken har ett välutvecklat material i ämnena biologi och zoologi. Barnen lär sig benämna växter och djur samt hur de ser ut. Dess delar och funktion och nytta och dess livscyklar.

Vi arbetar med detta både inomhus och utomhus. För att en realupplevelse ska kännas som en uppföljning till materialet inomhus. Tar vi in saker utifrån och undersöker inne eller ute. Grönt är klorofyllet i växten.

Vi experimenterar bl.a. efter Tom Tits experimentböcker och boken "Russinhissen"

Vattnets kretslopp följer vi genom experiment och observationer. Inomhus och utomhus.

Barnen gör egna böcker om djur, växter, vulkaner, stjärnor mm.

Varje barn utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap.

Pedagogerna uppmärksammar barnen på en specifik sak i naturen som de ska urskilja från övrigt. Detta utforskar barnet. Vi tar med vissa saker tillbaka till förskolan. Barnen ritar, skriver, tar foto, ställer frågor och blir på så sätt uppmuntrade till vidare forskning av nya fenomen som de kan hitta i naturen eller får reda på.

Vi har vulkanutbrott i en vulkan med bakpulver.

Varje barn utvecklar sin förmåga att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar.

Telefon och I-pad. Vi har ett litet vindkraftverk med tillhörande faktabok. Vi studerar vulkaner och dess utbrott.

Vi har en teknicklåda som barnen kopplar ihop för att få en lampa att lysa.

Vi har en ficklampa som lyser och barnen vet hur den fungerar.

När vi bakar sätter vi på ugnen. Jästen gör att degen jäser. Det blir gott.

Vi har en liten modell av ett vindkraftverk som vi experimenterar med och tar reda på hur det fungerar. Vi har en solcell gräshoppa.

Varje barn utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.

Vi har kapplastavar, mekano, romerska bågen, colluseum, lego, rosa klossar mm. Barnen bygger efter mall eller fritt skapande. Kikärter och tandpetare i tre diesionellt bygge.

Vi spikar och filar på stubben och skapar efter fantasin. Vi undersöker temperatur mm

Varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Se bilaga Tvåspråkiga barn

Augusti 2015